

Titok, a. 1

KUKORELLY ENDRE

A titok a Hosek volt. Hosek egy pincében lakott, egyedül. Műhely és lakás, szemben a kertünkkel, az ablakból épp oda lehetett látni. A vikendház ablakából, a szűnyogháló mögül. A pincéjébe nem engedett be senkit. Néhány lépcső lefelé, meg egy nagyobacska raktár, annak legtöbbször nyitva hagyta az ajtaját. Ki-be járkált a Hosek. Neve Hosek. Fűrészeltetett. Középtermet, vékony, inas, ilyesmik. Kora?

Az arca olyan nem tudom, milyen volt.

Magyar anyanyelvű. Nem tudni, milyen anyanyelvű. Magyar? Hosek. Legtöbbször titok. Délben titok, délután, estefelé, különben asztalos és biciklista. Versenykerékpáros. Nem valami nagy.

Nem egy nagy titok.

De, nagy. Nem pokoli.

Ma egész éjszaka fáj a fejem, le-föl rohagáltak benne a dolgok.

A szűnyoghálónk zöld volt, zöldre festette a tájat, a szilvafa lombját, egy égdarabkát, a kerítés rozsdáját, szemben a házfal kopott sárgáját is.

A Hosek bringázott. Felhúzott magára egy régi fradista dresszt, felpattant a versenygépére, állva taposta a pedált, hajrázott boldog pofával, pislogott a vastag lencsés szemüvege mögül. Aki ismerte, kiabált utána, hajrá, Hosek!, ő meg visszaintegetett. Mindenki ismerte, senki nem tudott róla semmit. Hogy ő a Hosek. Vagy Hosek úr.

Gondoltam én is, hogy hajrá, Hosek, de nem kiabáltam. Nem mertem, vagy miért, hát mégis, azt, hogy Hosek, csak úgy?

A kertkaput becsuktuk este nyolc körül. Égett a gyertya. Szemben, a műhelyben egy szál villanykörte lógott a plafonról, jól lehetett látni, ott mász-

kált benn a körte alatt. Békakoncert volt. Tücskök és békák. A raktár ajtaja fölött pedig, a málladozó falon, nagybetűkkel odamázolva: HANGYA. Hangya, jó, de mi az, hogy hangya? Hosek mint hangya.

Hosek úr, mondták neki, ha akartak tőle valamit, Hosek úr, itthon van? Kijött a pincéjéből, föl a lépcsőn, szemüvegét a homlokára tolta, a svájcisapkája alá, úgy nézett, pislogott felfelé, biccentett is, megbillentette a fejét, hogy na, mi van, de nem szólt egy szót se.

Megcsinálta a bicikliket.

Valamit folyton gyalult. Gyalulta azt a valamit, felpakolta egy targoncára, a triciklijére, felpattant rá, és ugyanúgy tekerte, mint a versenybiciklit. Hajrá, Hosek, röhögtek rajta, ahogy tekert, tényleg röhejes volt a biciklijével. Kerékgyűjtemény, pumpagyűjtemény. Bicikli-csontvázak a falra felszögelve.

Sosem evett a Hosek. Nem láttam, hogy evett volna. Mikor evett? A képes felén fehér borosta, mindig ugyanaz a hossz. Mindig rajta volt a sapkája, olykor levette, egy rongydarabbal megtörölte a feje tetejét. Vörösbarna az arca, homlokán éles, fehér sáv, ameddig a sapka leért, hófehér csík. A micisapka ilyen: laps, fektetett nagy dé betű, antennával.

Néha átjött valamit megjavítani.

Köszöntem.

Köszönt a nagymamámnak. Engem, azt hiszem, nem látott. Nemigen szólt semmit, megcsinálta azt a dolgot, aztán kiment a kapun. Kicsit oldalazva. A nagy kérdezte, hogy mennyi, mivel tartozik, de a Hosek csak legyintett, hogy majd. Amikor a nagyanyám oda akarta neki adni azt a százast, azt mondta, hogy majd a' izékor tessék, naccságos asszony.

Izékor. A' izékor, ezen kicsit lehetett mulatni.

A nagy vitt át barackot. Mondta, hogy vigyem át én, de nem vittem át.

Egyszer átvittem a biciklimet, mert folyton leesett a lánc, és nem fogott a fék. Alig fogott. Lementem a lépcsőn, három lépcsőfok, kopogtam, felszaladtam. Az első kerékben volt egy nyolcas, nekimentem valami kőnek. Hosek kis idő múlva kijött. Tegye le oda, mondta, mutatta, hogy hova tegyem le. Délután, amikor visszahozta, nem voltam otthon, mert fociztam. Megolajozta, elmúlt valahogy a rozsdá a tárcsáról, és abbahagyta a kattogást, mert addig kattogott is, ki tudja, mitől. Csillogott a gép.

A nyolcas megmaradt, de lelapult.

Évekkel később, egy kora tavaszi reggel, földszag volt, friss olvadás szaga, jöttem ki a telekre. A HÉV-megálló töltésén lefelé, a járdára fel. Jött szemben a Hosek a járdán, gyalog. Sose gyalogolt, mindig biciklivel ment minden-hova. Valamelyik biciklijével. Sose mentem a járdán, akkor véletlenül a járdán mentem, és ott jött pont a Hosek. Kicsi volt, valahogyan jóval kisebb és vékonyabb, mégis ugyanaz. Ősz borosta, vastag szemüveg, ugyanolyan, csak kisebb. Rég nem láttam, most meg itt jön. Jött egy titok.

Most mit csináljak. Mit mondjak neki, nem is tudja, vagy mi, nem ismer, nem ismerem. Jó napot, Hosek úr, majd ezt mondom, és kész. Jött a járdán, nézett befelé, a kertekbe, egy fadarabbal kerepelt a kerítés deszkáin. Ez nem is vesz észre, úgy kell majd félreállnom, hogy ne jöjjön nekem. Akkor már ott is volt. Odaért a Hosek, megállt előttem, megálltam én is. Fogta a karom, épp csak megérintette. Hogy van, fiatalúr, kérdezte, és nézett föl, ferdén felfelé, ahogy a madarak. Szemüvegét a homlokára tolta, a micisapka pereméig. Kijött kicsit a Nap miatt, mi? Jött hallgatózni a kertbe? No hát, az ég áldja meg, mondta, és visszabillentette a szemüvegét. Felhúzta a homlokán a bőrt, a szemüveg visszabillent az orrára. Kilátszott a fogínye. Az arca csupa ránc.

Néztem, ahogy megy. A nadrágján, hátul, az ülepénél, széles rozsdabar-na bőrfolt. Mint egy biciklinyereg.

A Hangya földműves takarékszövetkezet volt a két háború között. Hangya Értékesítési, Beszerző és Fogyasztási Szövetkezet. ❁